

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

100.

KUR YER LITEW S K I.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 14-го Декабря — 1837 — Wilno. Wtorek. 14-go Grudnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

Z BOŻEY ŁASKI

МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,
ИМПЕРАТОРЪ и САМОДЕРЖЕЦЪ
ВСЕРОССИЙСКІЙ,
и прочая, и прочая, и прочая.

MY NIKOŁAY PIERWSZY,
CESARZ i SAMOWŁADZCA
WSZECI-ROSSYY,
i t. d. i t. d. i t. d.

Виленскому Военному, Гродненскому, Минскому и Белостокскому Генераль-Губернатору, Нашему Генераль-Лейтенанту Генераль-Адъютанту Князю Долгорукову.

Wileńskiemu Wojennemu, Gródzieńskiemu, Mińskiemu i Białostockiemu Jenerał-Gubernatorowi, Naszemu Jenerał-Porucznikowi, Jenerał-Adjutantowi Xięciu Dołhorukowu.

Во вниманіи къ отлично-усердной службѣ вашей и въ воздаяніе неутомимой дѣятельности, примѣрно-полезныхъ трудовъ, которые вы оказываете при исполненіи важныхъ и многосложныхъ обязанностей по благоустройству Губерній управленію вашему вверенныхъ, Всемилостивѣйше Жалуемъ васъ Кавалеромъ Святаго Благоутрнаго Великаго Князя Александра Невскаго, знаки коего при семъ препровождаю, пребываемъ Императорскою Нашею милостію къ вамъ благосклонны.

Ze względu na odznaczającą się gorliwością służbę waszą i w nagrodę niezmordowanej czynności, prac wzorowych i pożytecznych które okazujecie przy wypełnieniu ważnych i rozlicznych obowiązków, w dobrém urzędzeniu Gubernii, waszemu zarządowi powierzonych, Najłaskawiej Mianujemy was Kawalerem Orderu Świętego Prawowiernego Wielkiego Xiążęcia Alexandra Newskiego, którego znaki przy tém przesyłając, zostajemy Cesarską Naszą łaską ku wam przychylni.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

Na autentyku Własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano:

»НИКОЛАЙ.«

»NIKOŁAY.«

Москва.

Moskwa.

Декабря 6 дня 1837.

6-go Grudnia 1837 roku.

Санктпетербургъ, 7-го Декабря.

Sankt-Petersburg, 7-go Grudnia.

Москва, 24-го Ноября. 15-го Ноября, въ двѣнадцатомъ часу утра, Его Высочество Государь Наслѣдникъ изволилъ быть въ Императорскомъ Московскомъ Университетѣ.

Moskwa, 24-go Listopada. Dnia 15-go Listopada, o godzinie 12, Jego Wysokość Następcą Cesarzewicz raczył być w Cesarskim Uniwersytecie Moskiewskim.

16-го Ноября, въ первомъ часу по полудни, Его Высочество Великій Князь КОНСТАНТИНЪ НИКОЛАЕВИЧЪ посѣтилъ Московскую Университетскую типографію, и самъ изволилъ отливать слова и отпечатывать.

Dnia 16-go Listopada, o pierwszej z południa, Jego Wysokość Wielki Xiążę KONSTANTY NIKOŁAJEWICZ odwiedził Moskiewską drukarnię Uniwersytecką, i sam raczył odlewać głoski i wyłaczac.

17-го Ноября, въ одиннадцатомъ часу утра, Его Высочество Государь Наслѣдникъ изволилъ быть въ Императорскомъ Московскомъ Университетѣ.

Dnia 17-go Listopada, o jedenastej zrana, Jego Wysokość Cesarzewicz Następcą raczył być w Cesarskim Uniwersytecie Moskiewskim.

Того же дня, въ два часа по полудни, Его Величество Государь Императоръ съ Его Высочествомъ Наслѣдникомъ Цесаревичемъ посѣтилъ Московское Коммерческое Училище, а въ три часа Вдовій Домъ, и найденнымъ въ сихъ заведеніяхъ порядкомъ остался совершенно доволенъ.

Dnia tegoż, o drugiej z południa, Najjaśniejszy Cesarz Jego Mość z Jego Wysokością Cesarzewiczem Następcą odwiedził Moskiewską Szkołę Handlową, a o godzinie trzeciej Dom Wdów, i ze znalezionej w tych zakładach porządku, był zupełnie zadowolony.

18-го Ноября, въ три часа по полудни, Его Величество Государь Императоръ и Его Высочество Наслѣдникъ Цесаревичъ осматривали Императорскій Московскій Воспитательный Домъ: отдѣленія воспи-

Dnia 18-go Listopada, o trzeciej z południa, Najjaśniejszy Cesarz Jego Mość i Jego Wysokość Następcą Cesarzewicz oglądali Cesarski Moskiewski Dom Wychowania, oddziały wychowanców i klasy, i ra-

танниковъ и классы, и изволили найти во всемъ отличный порядокъ и устройство.

19-го Ноября, въ часъ по полудню, Его Величество Государь Императоръ посѣтилъ Богатырный Домъ отставныхъ нижнихъ воинскихъ чиновъ, состоящей въ Басманной Части; потомъ, въ третьемъ часу, Московское Дворцовое Архитектурное Училище, и въ обоихъ мѣстахъ остался доволенъ.

Въ тотъ же день, Государыня Императрица позволила быть въ Петровскомъ Дворцѣ, и осматривала въ ономъ комнаты, а Его Высочество Наслѣдникъ Цесаревичъ, въ Московскомъ Университетѣ. (М. В.)

— 19-го сего Ноября, Государь Императоръ, въ сопровожденіи Господина Московскаго Военнаго Генераль Губернатора, обозрѣвъ вновь устроенію въ Москвѣ Военную Богодѣльную, остался порядкомъ одной совершенно довольнымъ, и, изъявивъ притомъ лестное Монаршее свое удовольствіе Управляющему Богодѣльнею, Гвардіи Полковнику *Барышникову*, удостоилъ Князя Дмитрія Владиміровича Всемилощійшимъ Рескриптомъ слѣдующаго содержанія:

„Князь Дмирій Владиміровичъ! Съ особеннымъ удовольствіемъ усмотрѣлъ Я изъ вашего донесенія, что учрежденная въ Москвѣ Военная Богодѣльня для призрѣнія отставныхъ нижнихъ чиновъ неимущаго состоянія, получившая первоначальное основаніе по жертвованіямъ покойнаго Дѣйствительнаго Тайнаго Советника Князя Гагарина, доведена благотвореніями другихъ лицъ до столь удовлетворительнаго устройства, что имѣть и на будущее время достаточныя средства къ исполненію благотѣльныхъ видовъ своего назначенія. — Нынѣ, получивъ представленіе ваше о принятіи сего заведенія подъ покровительство Комитета, Высочайше учрежденнаго въ 18-й день Августа 1814 года, съ причисленіемъ въ послѣдствіи къ Военной Богодѣльнѣ, которой предполагается къ возведенію въ Сель Измайловскомъ, я повелѣлъ удовлетворить ходатайство ваше, вполнѣ оцѣняя благоую цѣль онаго. Въмѣстѣ съ тѣмъ, съ истиннымъ удовольствіемъ изъявляю вамъ особенную Мою признательность за ту примѣрную и постоянную попечительность, которую вы всегда оказываете при всякомъ общепольномъ предпріятіи, и поручаю вамъ объявить отъ Моего имени совершенное благоволеніе въсѣмъ лицамъ, участвующимъ въ содержаніи и устройствѣ сего благотворительнаго заведенія. Препываю къ вамъ навсегда благосклонный.

На подлинномъ Собственною Его Имперагорскаго Величества рукою написано:

Москва.
19-го Ноября 1837 года.

„НИКОЛАЙ.“

Правительствующій Сенатъ слушалъ предложеніе Господина Министра Юстиціи, Тайнаго Совѣтника и Кавалера Дмитрія Васильевича Даишкова, что въ Комитетѣ Гг. Министровъ происходило разсужденіе о томъ: съ какого времени назначать пенсіи семействамъ Офицеровъ, о которыхъ дѣла, прекращенныя за смертію ихъ, или силою Всемилостивѣйшихъ Манифестовъ, были потомъ возобновлены по просьбамъ семействъ ихъ. Его Императорское Величество, по положенію Комитета, въ 19 день минувшаго Октября, Высочайше повелѣть соизволило: постановить, на будущее время, по сему предмету, для всѣхъ вообще ведомствъ, слѣдующія единообразныя правила: 1) Семействамъ бывшихъ подъ судомъ, или слѣдствіемъ чиновниковъ, о коихъ упоминается въ IV пунктѣ 1398 и въ 1, 2 и 3 пунктахъ 1482 статей продолженія Свода Устава о пенсіяхъ и единовременныхъ пособіяхъ, назначать пенсіи на основаніи тѣхъ статей, но не со дня объявленія имъ рѣшенія суда, а со дня окончательнаго утвержденія приговора лицами, закономъ къ тому уполномоченными, или со дня состоянія приговора, буде оный по порядку судопроизводства особеннаго утвержденія не требовалъ. 2) Съ сего времени назначать пенсіи только тѣмъ семействамъ, которые не пропустятъ сроковъ, для испрошенія пенсій, опредѣленныхъ въ 1459 статьѣ Свода пенсіоннаго устава, считая со дня объявленія имъ приговоровъ суда; тѣмъ же, кои пропустятъ упомянутыя сроки, опредѣлять въ изъясненныхъ случаяхъ пенсіи со дня подачи просьбы о пенсіи. 3) Правилами, въ первыхъ двухъ статьяхъ настоящаго положенія Комитета заключающимися, руководствоваться и въ отношеніи самихъ чиновниковъ, оправданныхъ по суду, которыми назначаются пенсіи на основаніи 1481 статьи продолженія Свода пенсіоннаго устава, или которые безъ судебного опредѣленія о виновности, или невинности ихъ были подведены подъ Всемилостивѣйшіе Манифесты, но въ послѣдствіи порядкомъ, указаннымъ въ дополненіи и примѣчаніи къ 1388 статьѣ того же продолженія, будутъ признаны имѣющими право на пенсію, оста-

czyli we wszystkiem znaleźć odznaczający się porządek i urządzenie.

Dnia 19-go Listopada, o pierwszej z południa, NARZĄDNIKUSZY CESARZ Jego Mość odwiedził szpital, odstawił wojskowych rang niższych, w części Pasamanicznej położony; potem o godzinie trzeciej Moskiewską Pałacową Szkołę Architektoniczną, i w obu miejscach był zadowolony.

Dnia tegoż, CESARZOWA JEJ MOŚĆ raczyła bydzi w pałacu Piotrowskim i oglądała w nim pokoje, a JEJ WYSOKOŚĆ CESARZEWICZ NASTĘPCA w Uniwersytecie Moskiewskim. (G. M.)

— Dnia 19-go zeszłego Listopada, Cesarz Jego Mość, przeprowadzany przez P. Moskiewskiego Wojennego Jenerał-Gubernatora, obejrzawszy nowo urządzony w Moskwie szpital wojskowy, był z jego porządku zupełnie zadowolony, i, oświadczywszy przy tém łaskawe Swe Monarsze zadowolenie Zarządzającemu szpitalem, Półkownikowi Gwardyi *Barysznikowu*, uszczęśliwił Xięcia Dymitra Włodzimierzowicza Najmiłościwszym Reskryptem następującego brzmienia:

»Xiąże Dymitrze Włodzimierzowicz! Ze szczegól­
nym zadowoleniem dostrzegłem z waszego doniesie­
sienia, że założony w Moskwie szpital wojskowy dla
przytułku ludzi odstawnych rang niższych stanu nbo­
giego, który pierwszą ośnowę otrzymał przez ofiary
zmarłego Rzeczywistego Radcy Taynego Xiącia Ga­
garina, doprowadzony został przez ofiary różnych osób
do tak pożądanego stanu, że i na przyszłość ma dosta­
teczne środki do wypełniania dobroczynnych celów
swego przeznaczenia. — Teraz, otrzymawszy przedsta­
wienie wasze o przyjęcie tego zakładu pod opiekę Ko­
mitetu, Naywyżey ustanowionego 18-go Sierpnia 1814
r., z przyłączeniem na przyszłość do Szpitalu Wojskowe­
go, który ma się urządzić we wsi Izmajłowskięy, rozka­
załem zadość uczynić waszym staraniom, oceniając w zu­
pełności dobry cel jego. Z prawdziwem też zadowo­
leniem oświadczam wam szczególną Moją wdzięczność
za tę wzorową i stateczną pieczołowitość, jaką zawsze
okazujecie w każdym powszechnie użytecznem przed­
sięwzięciu, i polecam wam oświadczyć w imieniu Mo­
jemu zupełne zadowolenie wszystkim osobom, uczestni­
czącym w utrzymywaniu i urządzaniu tego dobroczyn­
nego zakładu. Zostaję ku wam nierzawsze przychylny.

Na autentyku Własną JEJO CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

Moskwa,
19-go Listopada 1837 r.

NIKOŁAJ.

Rządzący Senat, słuchli przełożenia Pana Ministra Sprawiedliwości, Radcy Taynego i Kawalera Dymitra Wasilewicz Daszkowa, że w Komitecie PP. Ministrów roztrząsano: od jakiego czasu naznaczać pensye rodzinom Oficerów, o których sprawy ustałe z powodu ich śmierci, albo na mocy Naymiłościwskich Manifestów, były potem wznowione na prośby ich rodzin. Jego CESARSKA MOŚĆ, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu, w dniu 19 zeszłego Października, Naywyżey rozkazać raczył: postanowić na przyszłość w tej rzeczy, dla wszystkich w powszechności zawiadowstw, następujące prawidła jednostayne: 1) Rodzinom byłych pod sądem albo pod śledztwem urzędników, o których się wzmiankuje w IV punkcie 1398 i w 1, 2 i 3 punktach 1482 artykułów dalszego ciągu Połączenia Ustaw o pensyach i jednorazowych wspomóżeniach, naznaczać pensye na ośnowie tych artykułów, lecz nie od dnia objawienia im rezolucyi sądu, ale od dnia ostatecznego utwierdzenia wyroku przez osoby, prawem do tego upoważnione, albo od dnia nastania wyroku, jeśli ten podług porządku odbywania sądów, szczególnego utwierdzenia nie potrzebował. 2) Odtąd naznaczać pensye tym tylko familiom, które nie opuszczają terminów, dla wyjednania pensyy naznaczonych w artykule 1459 Połączenia Ustawy o pensyach, licząc od dnia objawienia im wyroków Sądu; tym zaś, które opuszczają pomienione terminy, naznaczać pensye w zdarzeniach wyrażonych od dnia podania prośby o pensye. 3) Prawidła, w pierwszych dwóch artykułach uiniejszego postanowienia Komitetu zawierające się, mieć za przewodnictwem i względem samych urzędników, uznanych niewinnymi przez Sąd, którym naznaczają się pensye na ośnowie 1481 artykułu dalszego ciągu Połączenia Ustawy o pensyach, albo którzy bez sądowego uznania ich winy, albo niewinności, byli objęci w Naymiłościwskich Manifestach, ale w późniejszym czasie porządkiem opisanym w dopełnieniu i uwadze do artykułu 1388 tegoż dalszego ciągu Połączenia, będą uznani za mających prawo do pensyy, zostawiwszy zresztą termin na podanie przez nich prośb o pensyach, ustanowiony 1453 artykułem pomienionego dalszego ciągu.

въ впрочемъ срокъ на подачу отъ нихъ прошеній о пенсіяхъ, установленный въ 1453 статья означеннаго продолженія. 4) Постановленія сего вообще не распространять на лица, воспользовавшіяся уже пенсіями по порядку и со сроковь до изданія оного существовавшихъ. (Опуб. Правит. Сен. Ноября 17-го дня 1837 года.)

— Правительствующій Сенатъ слушали представленіе Г. Министра Финансовъ, что на основаніи Свода Законовъ тома 7, Устава монетнаго, статей: 154, 156, 157 и 160, приготовленіе разныхъ видовъ медалей изъ какого бы то ни было металла, предоставлено одному только С. Петербургскому Монетному Двору. Для сего, составляемые предварительныя рисунки, утверждаются Высочайшею властію и потомъ уже передаются на Монетный Дворъ для приготовленія самыхъ медалей казенному ли ведомству, или частному лицу. Въ подтвержденіе сего состоялось 11 Сентября 1814 года положеніе Комитета Г. Министровъ, коимъ въ слѣдствіе доклада бывшаго Главнокомандующаго въ С. Петербургъ постановлено: „Объявить чрезъ Полицію здѣсь въ С. Петербургъ всемъ золотыхъ, серебряныхъ и бронзовыхъ дѣль мастерамъ съ подписками, чтобы они огню не имѣли штемпелей для вытисненія медалей, жалованныхъ за отличіе или въ награду, или въ знакъ незабвенной памяти случая и оныхъ медалей изъ какого бы то ни было металла ни вытисненіемъ штемпелями, ни вырѣзаніемъ отъ рукъ, ни чеканкою не дѣлали и не продавали, подъ опасеніемъ строжайшаго взысканія; ибо всѣ медали, устанавливаемыя и жалованныя, нигдѣ больше выбиты быть не могутъ, какъ на Монетномъ Дворѣ. Въ магазинахъ же, серебряныхъ рядахъ и лавкахъ о непродажѣ помянутыхъ медалей также учинить подтвержденіе. Равномѣрное запрещеніе сдѣлать, какъ въ Москвѣ, такъ и повсемѣстно.“ Убѣдившись дѣлами, что вышепроеписанное законеніе не вездѣ исполняется, оныя Министръ Финансовъ въ 5 день Августа сего года, представлялъ о семъ на благоусмотрѣніе Комитета Г. Министровъ и съ своей стороны полагалъ: подтвердить повсемѣстно о воспрещеніи частнымъ лицамъ готовить чеканы и выбивать по нимъ всякаго рода и названія медали, помимо Монетнаго Двора. Комитетъ Г. Министровъ сообщилъ ему выписку изъ журналовъ своихъ 24 Августа и 28 Сентября, въ коихъ изъяснено: а) что Комитетъ полагалъ заключеніе его предоставить привести въ исполненіе, и б) что Государь Императоръ положеніе оного Комитета, Высочайше утвердить соизволилъ. (Опуб. Прав. Сен. Ноября 17 дня 1837 года.) (Сен. В.)

Одесса, 19-го Ноября.

17-го Ноября, въ Среду, въ чумномъ кварталѣ умерла 1 женщина; остается больныхъ 6. На Молдаванкѣ не было новыхъ случаевъ. Въ городѣ все благополучно.

18-го Ноября, въ Четвертокъ, поступило изъ Молдаванки въ чумный кварталъ 5 человекъ; умерла 1 женщина. Остается больныхъ, съ прежними, 10. На Молдаванкѣ не было новыхъ случаевъ. Въ городѣ все благополучно.

19-го Ноября, въ Пятницу, въ городѣ все благополучно. На Молдаванкѣ не было новыхъ случаевъ. Въ чумномъ кварталѣ умерло 2; остается больныхъ 8. (Од. В.)

Севастополь, 7-го Ноября.

На нашемъ рейдѣ стоитъ теперь эскадра, пришедшая 26-го Октября изъ Одессы.

5-го числа предполагается сняться съ нашего рейда Контръ-Адмиралъ Станюковичъ, съ порученнымъ ему отрядомъ изъ 10-ти вимпедовъ, — для крейсера у Абхазскихъ или Восточныхъ береговъ Чернаго моря. — Отрядъ его составляютъ слѣдующія суда: фрегатъ *Бургесъ*; корветы: *Сизополь*, *Ифигенія* и *Мессемерія*; бриги *Меркурій* и *Нарцисъ*; шхуны *Гонецъ* и *Вѣстовой*, и тендеры *Снѣжный* и *Струя*. — Всѣ эти суда новыя, кромѣ прославленнаго *Казарскаго* въ исторіи нашего флота брига *Меркурія*, всѣ лучшіе ходоки и красавцы въ своемъ родѣ судовъ.

Здѣсь кстати будетъ сказать нѣсколько словъ объ отличной службѣ флагмана нашего Михаила Николаевича Станюковича.

По окончаніи курса наукъ въ Морскомъ Корпусѣ, онъ — какъ отличнѣйшій изъ воспитанниковъ — былъ посланъ, для практики, волонтеромъ на Англійскій флотъ и вскорѣ получилъ тамъ чинъ Мичмана (1804). — Шесть лѣтъ сряду прослужилъ онъ въ Средиземномъ морѣ на Англійскихъ военныхъ судахъ и, въ продолженіе этого времени, находился въ командѣ Адмирала *Нельсона*, имѣлъ счастье получить

4) Постановленіе то не rozciągacъ w ogólnosci na osoby, które już otrzymały pensye podług porządku i w terminach, przed jego wydaniem ustanowionych. (Opubl. przez Rz. Senat 17-go Listopada 1837 roku).

— Rządzący Senat, słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, że na ośnovie Połączenia Praw tomu 7, Ustawy mennicznej, artykułów: 154, 156, 157 i 160, wybijanie rozmaitych rodzajów medali z jakiegokolwiek metalu, zostawiono samey tylko mennicy St. Petersburgskiej. Dla tego, ułożone naprzd rysunki, utwierdzają się przez Najwyższą Władzę, a potem oddają się do mennicy dla wybicia samych medalów, czy to dla wiedzy skarbowey, czy dla osoby prywatney. Dla potwierdzenia tego, 11-go Września 1814 roku nastąpiło postanowienie Komitetu PP. Ministrów, przez które na skutek przełożenia byłego Głównodowodzącego w St. Petersburgu postanowiono: „Objawić przez Policję tu w St. Petersburgu wszystkim złotnikom i brzożnikom, że wzięciem submissji na piśmie, ażeby ci nie mieli zgofa stęplów do wybijania medalów, dawanych za odznaczenie się, w nagrodę, albo na znak wiekopomney pamiątki zdarzenia, i tych medalów, z jakiegokolwiek metalu, ani przez wyciskanie stęplami, ani przez wyrzynanie z ręki, ani przez wybijanie nie robili i nie przedawali, pod obawą surowej odpowiedzialności: gdyż wszystkie medale, ustanowiane i dawane, nigdzie więcej wybijanemi być nie mogą, oprócz Mennicy. Po magazynach zaś, rzędach i kramach ze srebrem o nieprzedawaniu pomienionych medalów także ponowić zalecenie. Również zabronić, tak w Moskwie, jako i po całym Państwie. Przekonawszy się ze spraw, że wyżej opisane postanowienie nie wszędzie się dopełnia, P. Minister Skarbu, dnia 5 Sierpnia térazniejszego roku, przedstawiał o tém do uwagi Komitetu PP. Ministrów i ze swej strony podawał: naowito zalecić po całym Państwie o zabronieniu osobom szczególnym robić stęple i wybiac wszelkiego rodzaju i nazwania medale, oprócz Mennicy. Komitet PP. Ministrów udzielił mu wypis ze swoich żurnatów 24-go Sierpnia i 28 Września, w których wyrażono: a) że Komitet zamierzył wniosek jego polecić dla przyprowadzenia do skutku, i b) że Cesarz Jego Mość postanowienie Komitetu, Najwyżey utwierdzić raczył. (Opubl. przez Rz. Senat 17-go Listopada 1837 roku.) (G. S.)

Odessa, 19-go Listopada.

Dnia 17-go Listopada, we środę, w kwartale dżumnym umarła 1 kobieta; pozostaje chorych 6. Na Mołdawance nie było nowych przypadków. W mieście wszystko pomyślnie.

18-go Listopada, we czwartek, przysłano z Mołdawanki do kwartalu dżumnego 5 osób; umarła 1 kobieta. Pozostaje chorych z uprzednimi 10. Na Mołdawance nie było nowych przypadków. W mieście wszystko pomyślnie.

19-go Listopada, w piątek, w mieście wszystko pomyślnie. Na Mołdawance nie było nowych przypadków. W kwartale dżumnym umarło 2; zostaje chorych 8. (G.O.)

Sewastopol, 7-go Listopada.

W porcie naszym stoi teraz eskadra, która 26-go Października przybyła z Odessy.

Dnia 9-go Kонтръ-Адмиралъ Станюковичъ zamierza wypłynąć z naszej przystani, z poruczoną mu oddziałem z 10 cię chorągwiemi, — dla krążenia u brzegów Abchazyi czyli wschodnich morza Czarnego. — Oddział jego składają okręty następujące: fregata *Burgas*; korwety: *Sizopół*, *Ifigenia* i *Mesembrya*; brygi: *Merkury* i *Narcyz*; szkuty: *Goniec* i *Zwiastun*; i tendery *Śpieszny* i *Strumień*. — Wszystkie te okręty są nowe, oprócz wstawionego przez *Kazarskiego* w historyi naszej floty brygu *Merkurego*, wszystkie dobre są do żeglugi i piękne w swoim rodzaju okrętów.

Nie od rzeczy tu będzie powiedzieć kilka słów o odznaczający się służbie naszego flagmana Michała Nikołajewicza Станюковича.

Po ukończeniu kursu nauk w Korpusie Morskim, jako najwięcej odznaczający się ze wszystkich wychowanców, wysłany był dla praktyki w liczbie wolontierów na flotę Angielską, i wkrótce otrzymał tam rangę mierzmana (1804). — Sześć lat w ciągu przepędził na morzu Śródziemném na Angielskich okrętach wojennych, i w przeciągu tego czasu, znajdując się pod dowództwem Admirała *Nelsona*, miał szczęście otrzymać od

отъ него собственноручное письмо, въ которомъ знаменитѣйшій изъ Адмираловъ благодарилъ Русскаго Мичмана за отличное поведеніе и усердно-дѣятельную службу.

Въ 1810 г., М. Н. Станюковичъ произведенъ въ Лейтенанты, возвратился въ Россію и съ тѣхъ поръ постоянно командовалъ разными военными судами Балтійскаго и Черноморскаго Флотовъ. Въ Лейтенантскомъ чинѣ онъ удостоился получить ордена: Владимира 4-й степени съ бантомъ, за храбрость при блокадѣ Данцига (1813), и Георгія 4-го класса, за 18-ть шестимѣсячныхъ морскихъ кампаній.

Командуя, въ 1821 г., въ Черномъ Морѣ бригамою *Мингелія*, искусно вывезъ на немъ изъ Константинополя, при возгорѣвшемся тамъ возмущеніи, Чрезвычайнаго Посланника нашего, Барона *Строганова*, въ Одессу. Причемъ бригъ его, будучи совершенно разоруженъ, по полученіи экстреннаго повелѣнія *вооружиться*, былъ готовъ къ походу не менѣе нежели въ сутки; въ Константинополѣ онъ стоялъ подъ видомъ купческаго судна.

Въ первое путешествіе вокругъ свѣта, въ царствованіе Императора НИКОЛАЯ ПАВЛОВИЧА предпринятое, на военныхъ шлюпахъ *Моллеръ* и *Сенявинъ*, — Капитанъ *Станюковичъ* командовалъ шлюпомъ *Моллеръ* съ 1826 по 1830 годъ.

Наконецъ, послѣ 26-ти-лѣтняго командованія различными военными судами, на разныхъ моряхъ, съ разнообразными порученіями, — Капитанъ *Станюковичъ* произведенъ 1-го Января 1837 года въ Контръ-Адмирала, и назначенъ Бригаднымъ Командиромъ въ Черноморскій Флотъ, гдѣ находился съ своею эскадрою въ маневрахъ, произведенныхъ симъ Флотомъ въ присутствіи Его Императорскаго Величества, 10-го Сентября, и при Высочайшемъ смотрѣ Флоту Сентября 13-го.

Нынѣ Контръ-Адмиралъ *Станюковичъ*, назначенный Начальникомъ поминутаго отряда, отправляется 37-й годъ сряду въ море, — и поднимъ флагъ свой на фрегатѣ *Бургасъ*. Да развѣвается флагъ его навсегда съ честію; какъ развѣвались флаги командуемыхъ имъ судовъ въ продолженіе цѣлой четверти столѣтія! (Изъ частн. письма.) (Р. Инс)

Иркутскъ, 11-го Октября.

6 Октября съ 6-ти почти часовъ вечера замѣченъ былъ необыкновенный красной цвѣтъ близъ сѣверозападнаго горизонта. Около 7-ми часовъ показался на сѣверѣ блѣднѣйшій цвѣтъ сѣвернаго сіянія и въ скоромъ времени замѣченъ были красные, по временамъ исчезающіе, столбы. Къ сожалѣнію освѣщеніе луны затмѣнило картину столь рѣдкаго явленія. Сѣверное сіяніе продолжалось, какъ говорятъ, во всю ночь; къ 4 часамъ утра движеніе огненныхъ столбовъ весьма было видимо. Столбы достигали почти до полярной звѣзды. И такъ это явленіе, какъ продолжавшееся около 8 часовъ, должно быть видимо въ большей части сѣвернаго полушарія.

Изъ Якутска. Смотритель тамошнихъ Училищъ уведомляетъ, что въ теченіе настоящей половины года замѣчено было сѣверное сіяніе 14 Августа, которое продолжалось во всю ночь. Сверхъ того нѣсколько было слабыхъ сіяній отъ 20 Августа до 2 Сентября. (Спб. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 7-го Декабря

Е. К. Выс. Принцъ *Августъ* Прусскій, 6 ч. с. м. утромъ отправился въ Берлинъ.

— Изъ Триеста пишутъ отъ 1-го Декабря: „Вчера въ 7 часовъ утра Эрцъ-Герцогъ *Иоаннъ* при салютахъ артиллеріи съ моря и твердой земли, отправился отсюда въ Штейермаркъ. Искреннѣйшія желанія жителей нашего города провожали Е. Импер. Высоч., который обѣщалъ скорѣе возвратиться въ нашъ городъ. Въ слѣдующую ночь отправился также Е. Кор. Выс. Принцъ *Адалбертъ* Прусскій на Императорскомъ пароходѣ *Марія-Анна* въ Венецію. Принцъ намѣренъ оттуда предпринять путь чрезъ провинціи, и предъ возвращеніемъ своимъ въ отечество, удостоить насъ еще разъ своимъ посѣщеніемъ.“

— (Лейпц. газ.) Два уже дѣя пугаютъ насъ извѣстіемъ о появленіи заразы на двухъ пунктахъ восточной Галиціи, и даже будто этотъ недоброй гость появился въ Бродѣхъ и Лембергѣ. Но во всякомъ случаѣ, этотъ слухъ кажется преувеличенъ, хотя предупредительныя средства со стороны здѣшняго Правительства, которое въ семъ отношеніи заслуживаетъ названіе предохранительной стѣны всей западной Европы, неоспоримы. Усиленія кордона, и отправленіе 20 врачей на мѣсто опасности, принадлежатъ къ предохранительнымъ мѣрамъ, предпринатымъ нашимъ Правительствомъ.

него листъ власнорѣчный, въ которомъ наысѣвнѣйшій изъ Адмираловъ благодарилъ Рускиему Мичманову за одна-чающее ся справованіе, tudziez за gorliwą i czynną jego służbę.

Въ 1810. М. Н. *Staniukowicz* podniesiony na Lejtenanta, powrócił do Rossyi i odtąd ciągle dowodził różnemi okrętami wojennemi Floty Bałtyckiej i Czarnomorskiej. W randze Lejtenanta otrzymał orde-ry: Sw. Włodzimierza 4-go stopnia z kokardą, za wa-lecność w czasie blokady Gdańska (1813), i Sw. Jerze-go 4-tej klasy, za 18-cie sześciomiesięcznych kampa-nij morskich.

Dowodząc w roku 1821, na morzu Czarném bry-giem *Mingrelia* zręcznie wywioził na nim z Konstan-tynopola, wśród wybuchnionego tam buntu, Nadwyzczay-nego Posła naszego, Barona *Stroganowa* do Odessy. Przy-czemъ brygъ jego, będącъ zupełnie rozbrojony, po otrzy-maniu nadwyzczaynego rozkazu *uzbroić się*, gotów był do wypłynienia mniej, aniżeli w dobę; w Kostantyno-polu stał on pod imieniem okrętu kupieckiego.

W czasie pierwszej podróży naokoło świata, pod pa-nowaniem Cesarza NIKOŁAJA PAWŁOWICZA przedsięwziętej, na szalupach wojennych *Moller* i *Sie-niawin*, — Kapitan *Staniukowicz* dowodził szalupą *Mol-ler* od 1826 do 1830 roku.

Nakoniec, po 26-cioletniemъ dowodzeniu rozmaite-mi okrętami wojennemi, na różnychъ morzach, z rozma-itemi zleceniami. — Kapitan *Staniukowicz* mianowany został 1-go Stycznia 1837 roku Kontr-Admiralem, i naznaczony Dowódcą Brygadnym Floty Czarnomor-skiej, gdzie się też znajdował ze swą eskadrą na ma-newrach, przez tę Flotę wykonanych w obecności Nax-jaśniewszego PANA 10-go Września, i na przeglądzie Nay-wyższym Floty 13-go Września.

Teraz Kontr-Admirał *Staniukowicz*, naznaczony Naczelnikiem pomienionego oddziału, wyjeżdża 37-my raz z kolei na morze, — i wywiesił swą banderę na fre-gacie *Burgas*. Niechay jego bandera powiewa zawsze z honorem, jak powiewały bandery dowodzonych prze-zeń okrętów w ciągu całej ćwierci wieku!

(Z listu prywatnego.) (R. I.)

Irkuck, 11-го Паўдзiernika.

Dnia 6-go Паўдзiernika od 6-tej prawie godziny wieczorem, dostrzeżono niezwyčajną czerwoność bliz-ko północno-zachodniego horyzontu. Około godziny siód-mey ukazał się na północy biały kolor Zorzy Pół-nocney i wkrótce uyrzano czerwone słupy, powoli zni-kające. Szkoda, że światło księżycа cniło widok tak rzadkiego zjawiska. Zorza Północna trwała, jak mówią, przez noc całą; do czwartey zrana ruch słupów ogni-nych nader był widialny. Słupy dosięgały prawie gwiazdy polarney. Fenomen ten, jako około ośmiu go-dzin trwający, musiał być widziany na więkšej części półkuli północney.

Z Jakucka. Dozorca Szkół tamecznych uwiada-mia, że w przeciągu tego półrocza widziana była Zorza Północna 14-go Sierpnia, która przez całą noc trwała. Nadto było kilka słabszych zorz północnych od 20-go Sierpnia do 2-go Września. (G. S. P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

AUSTRIA.

Wiedeń, 7-go Grudnia.

J. K. W. Xiążę *August* Pruski, wyjechał, d. 6 b. m. rano, do Berlina.

— Donoszą z Tryestu pod d. 1 Grudnia: „Wczora o godz. 7 rano, Arcy-Xiążę *Jan* szedł salw artylleryi z lądu i morza wyjechał do Styrii. Najżywsze życze-nia mieszkańców naszego miasta, przeprowadzały J. Ces. Wys. i Arcy-Xiążę obiecał prędki nam powrót. Następujący nocy wyjechał także J. Kr. Wys. Xiążę *Adalbert* Pruski na Cesarskim par-chodzie *Maria-An-na* do Wenecyi. Xiążę zamysła stamtąd przedsięwziąć podróż przez prowincye i przed powrotem do oyczyzny zaszczyścić nas jeszcze raz swoją obecnością.

— (Gaz. Lips.) Od dwóch dni trwoży nas wiadomość o wy-buchnieniu zarazy we dwóch miejscach Galicyi wscho-dniej, a nawet ma się już znajdować w Brodach i we Lwowie. Lecz w każdym jednak przypadku, pogłoska ta zdaje się być przesadzoną, chociaż niemożna zaprze-czyć zaradczym środkom ze strony Rządu tutejszego, który w tym względzie zasługuje na nazwanie przed-murza całej Europy zachodniej. Wzmocnienie kor-donu i wysłanie 20 lekarzy na miejsce niebezpieczeń-stwa, należą do zapobiegających środków przez Rząd przedsięwziętych.

Прага, 21-го Ноября.

Нѣмецкія, и можетъ быть по нимъ Французскія и Англійскія газеты, вѣроятно будутъ говорить о возмущеніи въ Богеміи, которое впрочемъ, если разсмотрѣть ближе, такъ незначительно, что едва стоить упоминать объ немъ. Въ имѣніи Вотицъ крестьяне доставляли Правительству известное количество пера; требованіе ихъ нѣсколько лѣтъ замедлено, и когда помѣщикъ, Графъ Вратиславъ опять оное возобновилъ, крестьяне отвыкнувъ отъ этой дани, не хотѣли оной заплатить. Графъ жаловался, выигралъ процессъ и когда пришелъ земской приказъ, подданные нехотѣли принять его, произвели беспорядки. Число упорныхъ было велико; надобно было употребить военную силу и кончить дѣло. — По кражи, грабительства и убійства съ нѣкотораго времени усилились. Многіе злодѣи уже пойманы, другихъ ищутъ. По дорогамъ такъ небезопасно, что многими легкими и грузными почтовыми экипажами дается военный конвой. (A.P.S.Z.)

Франція.

Парижъ, 5-го Декабря.

Король, на основаніи двухъ постановленій 1823 и 1830 годовъ, назначилъ комиссію изъ девяти членовъ, которая должна заниматься повѣркою и утвержденіемъ счетовъ за 1837 годъ. Начальникомъ оной Перъ, Маркизь Одифре.

— Сегодня въ церкви дома Инвалидовъ совершена панихида по воинамъ убитымъ подъ Константиною. Наружность церкви и именно со входа обита была чернымъ, равно какъ и внутренность оной. Освѣщеніе внутри было великолѣпно и со вкусомъ. На каждой колоннѣ повѣшены были щиты, на которыхъ золотыми буквами означено имя каждаго, погибшаго подъ Константиною. Оркестръ игралъ обѣдню, сочиненную нарочно на этотъ случай Г-мъ Берлиозъ. Предъ алтаремъ было нѣсколько креселъ для Парижскаго Архіепископа и его духовенства. Напротивъ ихъ три кресла оставлены для Принцевъ. Подъ куполомъ церкви, который также обитъ чернымъ, возвышался прекрасный катафалкъ, украшенный во кругъ арабскими знаменами на которомъ стоялъ гробъ съ останками Генерала Дамрэмона, мундиръ его, эполеты, шляпа и шпага. При подошвѣ катафалка стояли Генералъ - Лейтенантъ Мортеларъ, Нейеръ, Кольбертъ и Рогольтъ де Флери. За каждымъ изъ этихъ Генераловъ стоялъ унтеръ-офицеръ того же полка. Катафалкъ окружали помосты, назначенные для дамъ, дипломатическаго корпуса, чиновниковъ и членовъ обѣихъ Палатъ. Въ числѣ дипломатовъ замѣтили Папскаго Нунція, Греческаго Посланника въ національномъ мундирѣ и много Испанскихъ и Португальскихъ мундировъ. Между множествомъ военныхъ чиновъ обратили на себя взоры всѣхъ три Офицера въ арабскихъ костюмахъ. Это были Юсуфъ Бей, его братъ и Полковникъ Марс. Въ 12 часовъ пушечные выстрѣлы изъ дома Инвалидовъ возвестили о прибытіи Принцевъ. Герцоги Орлеанскій, О-малъскій и Монпансье заняли свои мѣста и началась служба. По окончаніи оной Парижскій Архіепископъ раздавалъ благословенія и *de profundis* окончилъ эту церемонію, и вскорѣ потомъ громъ орудій возвестили, что Франція отдала послѣдній долгъ храбрымъ сынамъ своимъ. — Церковь Инвалидовъ завтра и послѣ завтра съ 10 до 4 часовъ будетъ открыта для публики.

— *Charte de 1830* опровергаетъ слухъ распространенный во многихъ журналахъ, что Правительство занимается преобразованиемъ артиллеріи Парижской національной гвардіи.

— Г. Бингонъ въ видѣ письма къ Г. Фирминъ-Дидо издалъ брошюру, въ которой усиленно желаетъ, чтобы хищническому перепечатыванію Белгійцевъ положить конецъ и обезопасить собственность Французскихъ писателей. Это дужке всего сдѣлать теперь, потому, что когда Парижъ и Брюссель будутъ соединены желѣзною дорогою, то всѣ вѣтви промышленности, находящіяся въ связи съ книжною торговлею, будутъ уничтожены. Г-нь Бингонъ говоритъ, что надобно добровольно или силою вынудить отъ Белгійскаго Правительства, чтобы оно ограничило безсовѣстность перепечатывателей.

— Вчера сдѣлавъ со стороны полиціи обыскъ въ домѣ одного изъ чиновниковъ, служащихъ при здѣшнемъ телеграфѣ и забравъ разныя бумаги.

— Въ прошлую Субботу спущенъ на воду въ Гавръ пароходъ *Tage*. Это величайшій пароходъ изъ всѣхъ построенныхъ доселѣ во Франціи. Онъ можетъ вмѣстить 150 тоннъ угля, 200 тоннъ товаровъ и сверхъ того устроенъ для 100 пассажировъ. Этотъ пароходъ назначенъ для плаванія между Гавромъ, Виго, Порто, Лиссабономъ и Кадиксомъ. Надѣются, что поѣздку изъ Гавра въ Лиссабонъ, вклю-

Прага, 21-го Listopada.

Нѣмецкіе — а може з нихъ Французкіе и Англійскіе — газеты, бѣда zapewna donosiły o rozruchach w Czechach, lecz te tak mało są znaczące, iż bliżej je rozważywszy, zaledwo zasługują na wspomnienie. W majątności Wotitz, powinni byli poddani dawać zwierzchności pewną ilość pierza; wybieranie ich przez niejaki przeciąg lat zostało zaniedbanem, i gdy właściciel dóbr, Hrabia Wratistaw, znowu je odnowił, odmówili wieśniacy, odzwyczajeni od tej daniny, uiścić ją. Hrabia zaskarżył, wygrał sprawę i gdy przyszedł rozkaz, poddani niechcieli go przyjąć i dopuścili się niejakich excesów. Liczba uporczywych była wielka, trzeba więc było użyć siły wojskowej, ażeby rzecz przywieść do porządku. — Od niejakiego czasu wiele zdarzyło się przypadków kradzieży, rabunków i zabójstw. Wielu złoczyńców już poymano, a innych ścigają. Drogi tak są niebezpieczne, że na wielu miejscach do poczty wolnej i wozowej dodawane są eskorty wojskowe. (A.P.S.Z.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 5. Grudnia.

Król na zasadzie dwóch postanowień z lat 1823 i 1830, mianował Kommissyą złożoną z dziewięciu członków, która ma się zająć rozstrząśnieniem i uregulowaniem rachunków roku etatowego 1837. Na czele jej jest Par, Margrabia Audiffret.

— Dzisiaj w kościele domu inwalidów odbyło się nabożeństwo żałobne, za poległych pod Konstantyną wojowników. Kościół był wewnątrz podobnie i główny wchód jego czarno wybity. Oświecenie wewnątrz było spaniate i gustownie urządzone. Na wszystkich filarach były zawieszane tarcze, obejmujące złotemi literami imiona i nazwiska tych wszystkich, którzy polegli pod Konstantyną. Orkiestra wykonała mszę żałobną, umyślnie do tego obrzędu przez P. Berlioz napisaną. Przed ołtarzem stało kilka krzeseł, przeznaczonych dla Arcybiskupa Paryzkiego i jego duchowieństwa. Naprzeciw tych na drugiej stronie przygotowane były trzy siedzenia dla Xiążąt. Pod kopułą kościoła, która również obita była żałobą, wznosił się piękny katafalk, naokoło Arabskimi chorągwiemi przydobiony, na którym były złożone zwłoki Jenerała Damrémont, jego mupdnr, szlify, kapeluszy i szpada. Przy katafalku stali Jenerał-Porucznicy Mortemart, Neigre, Colbert i Rohault de Fleury. Za każdym z nich stał podoficer teyże broni. Oddzielne siedzenia dla Dam, Ciąt dyplomatycznych, urzędników i członków obu Izby, były urządzone naokoło katafalku; z członków dyplomacyi, uważano Nuncyusza Papieżkiego i Posta Greckiego w stroju narodowym, oraz wiele Hiszpańskich i Portugalskich mundurów. W liczném gronie wojskowych zwracano szczególniej uwagę na trzy Arabskie mundury, byli to: Jussuf-Bey, jego brat i Półkownik Marey. O godzinie 12-ey obwieścili działa przybycie do kościoła Królewiczów, to jest: Następcy tronu Xięcia Orleañskiego, oraz Xiążąt Aumale i Montpensier. Jak tylko przybyli, zaczęła się msza żałobna, po której dawał Arcybiskup Paryzki benedykcją, a *de profundis* zakończyło tę ceremonię, i wkrótce potem huk dział oznaymił, że Francya walecznym swym synom okazała ostatni honor. — Kościół inwalidów będzie jeszcze przez jutro i pojutrze dla publiczności otwarty.

— *Charte de 1830* zaprzecza wiadomości udzieloney przez rozmaite dzienniki, że Rząd zajmuje się nowym urządzeniem artylleryi Paryzkiej gwardyi narodowej.

— P. Bignon w kształcie listu do P. Firmin-Didot wydał pisemko, w którym usilnie nalega, ażeby łupieżnemu przedrukowywaniu w Belgii, położono koniec i zabezpieczono własność literacką pisarzy Francuzkich. Jest to teraz rzeczą bardziey konieczną, aniżeli kiedykolwiek: gdyż jeśli dopiero Paryż i Bruxella połączone będą drogą żelazną; tedy wszystkie gałęzie przemysłu, zostające w związku z handlem księgarskim, do szczeru będą zniszczone. P. Bignon mówi, iż trzeba sposób dobry albo gwałtowny, wymodz na Rządzie Belgickim, ażeby zbrodni przedrukowywania położyć koniec.

— Wczora policya robiła przeszukiwania u jednego z urzędników, przeznaczonego do tutejszego telegrafu, i zabrała rozmaite papiery.

— W przeszłą sobotę w Hawrze spuszczoney został z warsztatu parochod *Tage*. Jest to największy z wybudowanych dotychczas we Francyi statków parowych. Może podeymować 150 beczek węgla i 200 beczek towarów i nadto pomieścić 100 passażerów. Parochod ten przeznaczony jest do komunikacyi pomiędzy Hawrem, Vigo, Portó, Lisboną i Kadyxem. Spodziewają się, iż drogę z Hawru do Lisbony włącznie z pobylem w Vi-

чая остановку въ Виго и Порто можно будетъ сдѣлать въ 86 часовъ.

— По письмамъ изъ Байонны отъ 30-го прош. м. *Донъ-Карлосъ* 26-го ч. былъ еще въ Амуррио и служилъ о приближеніи *Эспартеры* къ Валкарлосъ не подтвердились. Генералъ *Герге*, какъ слышно, брошенъ *Донъ-Карлосомъ*. При Виллафранкѣ, будучи собралось 15,000 чел., которые ожидаютъ только прибытія *Донъ-Карлоса*, чтобы вторгнуться снова въ Кастилію.

— Въ письмѣ изъ Пампелоны отъ 26-го ч. этотъ городъ представляютъ все еще въ движеніи, и знатнѣйшіе жители онаго подписали протестъ противу приговора, которымъ Генералъ Леонъ *Ириарте* осужденъ на смерть. *Эспартеро* приказалъ занять посты національной гвардіи линейными войсками и наложилъ на городъ контрибуцію въ 50,000 раціоновъ.

— Правительство въ Мадридѣ рѣшительно начинаетъ дѣйствовать. *Эспартеро* восстанавливаетъ нарушенную во всей арміи военную дисциплину. Въ столицѣ слѣдятъ убійцъ Генерала *Кеэзады*. *Мендизабаль* начинаетъ опасаться на счетъ своихъ богатствъ и прибѣгнулъ подъ покровительство Англійскаго Посланника Г-на *Виллиера*, отъ коего получилъ паспортъ въ Португалію. — Многіе чиновники удалены изъ Военнаго Министерства.

6-го Декабря.

Великій Референдарій Палаты Перовъ давалъ вчера обѣдъ, на который приглашены Г. *Моле* и *Тьерсъ*. Обстоятельство это тѣмъ болѣе обратило вниманіе въ дипломатическихъ собраніяхъ, что въ одномъ еженедѣльно выходящемъ журналѣ, состоящемъ подъ Министерскимъ вліяніемъ, престоко нападаютъ на Герцога *Деказскаго* за то, что онъ поддерживалъ выборъ Г-на *Тера* въ Либурий.

— Г. *Видокъ* въ многихъ здѣшнихъ журналахъ опубликовалъ письмо, въ которомъ объявляетъ ложными распространенные на счетъ его слухи. Взятые у него бумаги были его собственностію и онъ самъ уже 8 дней напрасно настаиваетъ на строгое судебное изслѣдованіе, которое еще вовсе не начато.

— По письмамъ изъ Мадрида отъ 28-го ч., тамъ произошли нѣкоторые безпорядки, однако вскорѣ опять усмиренны; предлогомъ къ нимъ было возвышеніе цѣны на хлѣбъ. Изъ членовъ національныхъ представителей многихъ еще не доставало, особенно изъ Валенціи, Каталоніи и Андалузій. Вниманіе Правительства обращается преимущественно на провинцію Эстремадуры, гдѣ Карлистскій корпусъ подкрѣпленный Мигуэлистами соседственной Португаліи, ежедневно возрастаетъ. Генералъ *Мендесъ-Виго* отправится туда какъ Генералъ Намѣстникъ. 28 ч. въ Сенатѣ прочитанъ проектъ адреса въ отвѣтъ на тронную рѣчь. Говорятъ, что Маркизь *Эспеха* принялъ должность Посланника въ Парижъ, и уже готовится къ отъѣзду. Между кандидатами въ должность Военнаго Министра, считаютъ также Генерала *Нарваэса*.

7-го Декабря.

Третьяго дня Король давалъ частную аудіенцію Барону *Делуссо де Живре*, прибывшему изъ Лондона съ депешами Генерала *Себастьяни*.

— *Мониторъ* уведомляетъ сегодня, по Лондонскому жур. *True Sun*, что Герцогъ *Немурскій* на возвратномъ пути своемъ 22 Ноября изъ Африки, останавливался на якорѣ въ Гибралтарѣ, и гарнизономъ сего города равно и находящимися на рейдѣ кораблями встрѣченъ съ надлежащими почестями. Приницъ, сдѣлавъ смотръ войскамъ гарнизона, 23-го ч. на Французскомъ пакетботѣ опять отплылъ въ Тулонъ.

— Въ прошлое Воскресенье собрались всѣ находящіеся въ Парижѣ глухонѣмые на пиршество, подѣ начальствомъ Г-на *Бертъе*, Профессора Парижскаго заведенія Глухонѣмыхъ, чтобы праздновать день, въ которой за 125 предъ симъ лѣтъ родился Аббатъ *л'Эпе*.

— Молодой *Эме*, задержанный недавно на Тюильерскомъ дворѣ съ зараженнымъ пистолетомъ, отправленъ въ Бисетръ. Ему за нѣсколько времени при наборѣ по жребію пришлось идти въ военную службу, но онъ старался освободиться отъ службы основываясь на томъ, что братъ его уже служить въ полку. Хотя причина эта была важною, впрочемъ, вѣрно по другому какому обстоятельству, оставлена безъ уваженія, и *Эме* хотѣлъ теперь, по его показанію, сдѣлать что нибудь замѣчательнаго, чтобы подвергнуться аресту, надеясь, что желаніе его лучше будетъ разсмотрѣно и принято въ уваженіе.

— *Journal de Paris* подѣ статью *Извѣстія изъ Испаніи*, содержитъ слѣдующее: Притѣсненія причиняемыя Карлистскими начальниками неподалеку столицы, заставили Испанское Правительство требовать отъ Генерала *Эспартеры*, отдалить нѣкоторые войска отъ его арміи, для защиты внутренно-

го и Порто odbyć można będzie w 86 godzin.

— Podług listów z Bayonny pod d. 30 z. m., *Don-Carlos* d. 26 był jeszcze w Amurrio, a wieści o zbliżeniu się *Espartery* pod Valcarlos, nie potwierdziły się. Mówią, że Jenerał *Guergue* został ułaskawiony przez *Don Carlosa*. Pod Villafranca miało się zgromadzić około 15,000 ludzi, którzy oczekują przybycia *Don-Carlosa*, ażeby znowu wtargnąć do Kastylji.

— List z Pampelony pod d. 26 z. m. opisuje to miasto zostające ciągle jeszcze w wielkiemъ wzburzeniu, i donosi, że znakomitsi mieszkańcy podpisali protestacyę przeciwko wyrokowi, którym *Leona Iriarte* na śmierć skazano. *Espartero* stanowiła gwardyi narodowej, zastąpił wojskami liniowymi, a na miasto nałożył kontrybucyę 50,000 racyy.

— W Madrycie Rząd sprężyscie działać zaczyna. *Espartero* przywraca w całej armii nadwergzoną karność woyskową. W stolicy śledzą zabójców Jenerała *Quesady*. *Mendizabal* lękać się zaczyna o swe skarby i udał się pod protekcyę Posła Angielskiego P. *Villiers*, od którego uzyskał pasport do Portugalii. — Wielu urzędników usunięto z Ministerium woyny.

Dnia 6.

Wielki Referendarz Izby Parów, dawał wczora obiad, na który zaproszeni byli PP. *Molé* i *Thiers*. Okoliczność ta wzbudziła tém większą uwagę w salonach politycznych, że w pewnym pod wpływem Ministeryalnym wychodzącym tygodniowie dzienniku, *Xięciu Decazes* czynią najmocniysze wyrzuty, za to że wspierał wybor P. *Thiers* w Libourne.

— P. *Vidocq* w wielu dziennikach tutejszych ogłosił list, w którym zbija fałszywe rozszerzone względem niego pogłoski. Zabrane mu papiery, były jego własnością, i sam od dni ośmiu nadaremnie żąda ściślejszego sądowego wyśledzenia, które całkiem się jeszcze nie zaczęło.

— Podług listu z Madrytu pod d. 28, zaszły tam nęjakie rozruchy; jednak wkrótce znowu usmierzone zostały; pozorem do tego było podniesienie się ceny chleba. Z członków reprezentacyi narodowej, wielu jeszcze niedostawało, szczególniej z Walencyi, Katalonii i Andaluzyi. Bacność Rządu zwraca się szczególniej na prowincyę Estremadury, gdzie korpus Karolistowski, wspierany przez Miguelistów Portugalii sąsiedzkiej, codziennie wzrasta. Jenerał *Mendez-Vigo* miał tam się udać, jako Namiestnik Jeneralny. Dnia 28 w Senacie przeczytano projekt adresu, jako odpowiedź na mowę tronową. Słychać, że Margrabia *Espeja* przyjął urząd Posła w Paryżu i czyni już przygotowania do odjazdu. Pomiedzy kandydatami na Ministra Woyny, wymieniają takż Jenerała *Narvaez*.

Dnia 7.

Zawczora udzielił Król szczególną audyencyę Baronowi *Desmousseaux-de-Givré*, który przybył z depeszami od Jenerała *Sebastiani*.

— *Monitor* donosi dzisiaj podług gazety Londyńskiej *True Sun*, że Xięże *Némours* powracając z Afryki d. 22 List., zarzucił kotwicę przed Gibraltarem i został przyjęty z należnemi godności swojej honorami od załogi tego miasta i znajdujących się w porcie okrętów. Xięże po przeglądzie woysk załogi, wypłynął do Tulonu d. 23 na francuzkim statku pocztowym *le Phare*.

— W przeszłą niedzielę zgromadzili się wszyscy w Paryżu obecni głuchoniemi na ucztę pod przewodnictwem P. *Berthier*, Professora Paryzkiego Instytutu głuchoniemych, dla obchodu dnia, w którym przed 125-ciu laty narodził się L'Abbé de l'Épée.

— Młody *Aimé*, którego nie dawno aresztowano na dziedzińcu Tuilleryow z nabitym pistoletem, odprowadzony został do Bicetre. Przed niejakim czasem przy konspiracyi, wypadł nań los iść do woyska, lecz on starał się uwolnić od służby na zasadzie, że już miał brata w woysku. Chociaż przyczyna ta była ważną; jednak zapewna przez jakąś omyłkę, nie znalazła uwagi; zatem *Aimé*, podług swojego wyznania, chciał uczynić coś odznaczającego się, ażeby byłą aresztowanym; gdyż się spodziewał, iż żądanie jego będzie potem dokładniej rozpatrzone.

— *Journal de Paris* pomiedzy *Wiadomościami z Hiszpanii*, zawiera co następuje: „Uciski, których się dopuszczają dowódcy Karolistowscy w bliskości stolicy, spowodowały Rząd Hiszpański, iż wezwał Jenerała *Espartero*, ażeby oddzielił część woysk ze swojej armii, dla bronienia środka kraju przeciwko bandom bun-

сти области отъ шаекъ инсургентовъ. Но *Эспартеро*, совсемъ не желая удовлетворять сему воззванію, отвѣчалъ, что находящіеся подъ его начальствомъ 70 баталіоновъ едва достаточны, чтобы удержать Карлистовъ въ Наваррѣ и съ успѣхомъ продолжать дѣйствія. При такихъ обстоятельствахъ ничего болѣе неостается Правительству, какъ поставить нѣкоторое число національныхъ гвардейцевъ въ городахъ, которымъ наиболее угрожать будутъ Карлисты. Величайшее зло для Правительства при прекращеніи сообщеній, есть то, что нельзя отправлять депешей въ нѣкоторые важнѣйшіе города, — зло, которому вмѣстѣ подвергаются частныя корреспонденціи. Огвѣтъ *Эспартеры* произвелъ въ Мадридѣ общее и тѣмъ большее впечатлѣніе, что тамъ почитали дѣла *Донъ-Карлоса* совершенно уже уничтоженными.

9-го Декабря.

Сегодня предъ полуднемъ Австрійскій Посланникъ въ частной аудіенціи имѣлъ честь поднести Его Велич. увѣдомительное письмо отъ своего Императора, по случаю кончины Его Импер. Высоч. Эрцгерцога Австрійскаго *Александра*. Король съ сегоднешняго дня наложилъ трауръ на 7 дней.

— Принцъ *Капуанскій* съ молодою своею супругою прибылъ въ Тулонъ; слышно, что они нѣскольکو мѣсяцевъ проведутъ въ Парижѣ и въ Лондонѣ.

— Третьяго дня вечеромъ гробъ съ бранными останками Генерала *Дамрэмона*, въ присутствіи фамиліи умершаго, генеральнаго штаба дома Инвалидовъ и большаго числа Офицеровъ, спущенъ въ погребъ церкви дома Инвалидовъ. Присемъ находилось все духовенство сей церкви. Вся траурная церемонія и приготовленія къ ней стоили 70,000 фр.

— По письмамъ изъ Байонны отъ 5 ч. с. м. тамъ носился слухъ, что *Донъ-Карлосъ* съ 12-ю баталіонами хотѣлъ предпринять вторичную экспедицію въ Кастилію. (A.P.S.Z.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 5-го Декабря.

Вчера Принцесса *Софія Матильда* посѣщала Королеву и Герцогиню *Кентскую*. Отъѣздъ двора въ Виндзоръ все еще неназначенъ. — Лордъ Лейтенантъ Ирландіи въ Субботу имѣлъ прощальную аудіенцію у Королевы и потомъ немелленно отправился въ Дублинъ.

— Верхняя Палата въ Субботу имѣла непродолжительное засѣданіе, въ которомъ были только четыре Пера. Ни о чемъ болѣе не разсуждали, какъ только о формальномъ принятіи билля касательно приготовленія патентовъ для мирныхъ судовъ.

— Въ субботу въ 12 часовъ по полуночи здѣсь была такой сильной туманъ, что никто неосмѣлился выйти изъ дома, и всѣ экипажи на улицахъ должны были остановиться.

— Маіоръ *О'Догерти*, служившій въ Португаліи, подалъ 29 ч. Лорду Пальмерстону просьбу, ходатайствуя болѣе нежели за 500 Англичанъ, которые за военныя услуги имѣютъ свои требованія отъ Португальскаго Правительства. Министръ приказалъ изложить дѣло подробнѣе, и Маіоръ *О'Догерти* не сомнѣвается, что Британское Правительство предприметъ мѣры для удовлетворенія этихъ людей.

— Изъ Гаити увѣдомляютъ отъ 23 Октября, что Президентъ *Бойеръ* издалъ прокламацію, въ которой говоритъ, что если объявленная миссія Французскихъ Коммиссаровъ для уничтоженія требованій, которыя имѣетъ Франція на Гаити, представится дружелюбною, онъ приметъ ее ласково, въ противномъ же случаѣ призоветъ націю къ защищенію ея независимости. (A.P.S.Z.)

ГЕРМАНІЯ.

Штутгартъ, 5-го Декабря.

Оба Принца Монфортскіе прибыли сюда обратно изъ Милана и оставили тамъ отца своего выздорѣвшаго отъ болѣзни. (A.P.S.Z.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 27-го Ноября.

Мѣсто Посланника въ Парижѣ предложено Сенатору Маркизу *Еспехъ*, который впрочемъ вчера вечеромъ еще не принималъ его. Слышно, что онъ откажется отъ предложенной ему чести, потому что это не согласно съ состояніемъ его финансовъ.

— Королевскимъ декретомъ отъ 24 Ноября *Донъ Мигуэль Кабрера де Наваресъ* назначенъ политическимъ начальникомъ Мадридской области. — *Espagnol* содержитъ письмо изъ Кадикса отъ 12 Ноября, что 1,000 плѣнныхъ Карлистовъ приведены туда изъ Мадрита, и что конвой ихъ 400 ч. пѣхоты и 100 конницы, останется въ Андалузіи. По извѣстіямъ изъ

towniczym. Лечъ *Espartero* далеки отъ залося учиненія тому везванію, отвѣдзіалъ, że знайдужае сіа под jego rozkazami 70 batalionów, zaledwie są dostatecznymi do powściągnięcia Karolistów w Nawarrze i dobrego prowadzenia skutecznie dalszych działań swoich. Pośród takich okoliczności, Rządowi nie pozostaje nic więcej, jak postawić pewną liczbę gwardistów narodowych w tych miastach, które najwięcej zagrożone będą przez Karolistów. Największą przeszkodą dla Rządu przez zerwanie komunikacji, jest niemożność, w której się znajduje, przesłania depeszy do jakiegokolwiek ważniejszego miasta, — przeszkoda, która razem się tyczy korespondencji prywatnych. Odpowiedź *Espartery* sprawiła w Madrycie powszechne i tém większe wrażenie, że tam uważano sprawę *Don Carlosa* jako już całkiem zniszczoną.

Dnia 9.

Dzisiaj przed południem Poseł Austriacki na audyencji prywatnej, miał honor złożyć J. Kr. Mości list swojego Monarchy, uwiadamiający o zgonie J. Ces. Wys. Arcy-Xięcia *Alexandra* Austriackiego. Z tej przyczyny Król od dnia dzisiejszego na tydzień przywdział żałobę.

— Xiąże *Capuy* z młodą swą małżonką przybył do Tulonu; mówią, iż mają zamiar przepędzić kilka miesięcy w Paryżu i Londynie.

— Zawczora wieczorem, trupa ze zwłokami Jenerała *Damrémont*, w obec rodziny zmarłego, Jeneralnego Sztabu domu inwalidów i wielkiej liczby oficerów, spuszczona została do sklepu kościoła domu inwalidów. Całe duchowieństwo tego kościoła było, temu obecne. Obchód żałobny i przygotowania do niego kosztować miały 70,000 franków.

— Podług listów z Bayonny pod d. 5 t. m., utrzymywała się tam pogłoska, że *Don Carlos* we 12 batalionów chce przedsięwziąć powtórna wyprawę do Kastylii. (A.P.S.Z.)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 5-go Grudnia.

Wczora Xiężniczka *Zofia Matylda* odwiedzała Jey Kr. Mość i Xiężnę *Kent*. Odjazd dworu do Windsor, jeszcze nieoznaczony. — Lord Namiestnik Irlandyi w sobotę miał audyencyą pożegnalną u Królowey, i wkrótce potem wyjechał z powrotem do Dublinu.

— Izba Wyższa odbywała w sobotę krótkie posiedzenie, na którym czterech tylko Parów było obecnych. Roztrząsano było na niem o formalnem przyjęciu bilu względem wydawania patentów dla sędziów pokoju.

— W sobotę o samém południu była tu tak wielka mgła, że nikt nieważył się wychodzić z domu i wszystkie powozy na ulicach zatrzymać się musiały.

— Major *O'Doherty*, który służył w Portugalii, d. 29 z. m. podał Lordowi *Palmerston* prośbę ze strony więcej jak 500 anglików, którzy za pełnioną służbę wojskową jeszcze mają pretensye do Rządu Portugalskiego. Minister kazał dokładnie wyłożyć bliższe szczegóły rzeczy i Major *O'Doherty* niewątpi, że Rząd Angielski przedsięwzięmie środki dla poparcia prawa tych osób.

— Z Hayty pod d. 23 Paździer. donoszą, że Prezydent *Boyer* wydał odezwę, w której oświadczył, iż jeśliby zapowiedziana misya Kommissarzy Francuzkich dla unieczemnienia żądań, jakie czyni Francya do Hayty, była w sposobie pokoju, tedy przyymie ją po przyjacielsku, lecz w przeciwnym razie, wezwie naród do bronienia swej niezawisłości. (A.P.S.Z.)

NIEMCY.

Sztutgard, 5 Grudnia.

Oba Xiążęta Montfort znowu przybyli tu z Medyolanu i zostawili tam swojego oycę, który wyzdrowiał już ze swej choroby. (A.P.S.Z.)

HISZPANIA.

Madryt, dnia 27 Listopada.

Urząd Posta w Paryżu proponowany został Senatorowi Margrabiemu *Espeja*, który go jednak wczora wieczorem jeszcze nieprzyjął. Rozumieją, iż wymówi się od podawanego mu zaszczytu: gdyż to niezgadza się z jego majątkiem.

— Przez dekret Królewski 24 Listopada *Don Miguel Cabrera de Nevarés*, mianowany został Szefem politycznym prowincyi Madryckiej. — *Espagnol* zawiera list z Kadyxu pod 12 Listopada, w którym donoszą, że 1000 więźni Karolistowskich z Madrytu tam przybyło, i że eskorta ich ze 400 ludzi piechoty i 100 jazdy pozostanie w Andaluzyi — Podług wiadomości z Murcyi,

(2)

Мурция хотя снята осада съ провинціи, но аресты все еще продолжаютъ.

— Строгія мѣры *Эспартеры*, и то обстоятельство, что онъ, для наказанія немногихъ виновныхъ, взялъ съ собою всю свою армію и чрезъ то прекратилъ военныя дѣйствія, приняты здѣсь съ большимъ неудовольствиемъ. (A.P.S.Z.)

П О Р Т У Г А Л І Я.

Лиссабонъ, 28-го Ноября.

Адмиралъ Сиръ *Вилліамъ Гаджъ* отправляется сегодня въ Англію на *Гестинесъ* на которомъ и фамилія Лорда *Говарда де Вальденъ* возвращается домой. Въ Воскресенье и вчера даны были ему прощальные обѣды Г-мъ *Боа ле Комтъ* и Лордомъ *Говардомъ*; на первомъ были всѣ иностранные Послы находящіеся въ Лиссабонѣ. Королева изъявила свое сожалѣніе объ отъѣздѣ Адмирала и увѣрила его, что она чувствуетъ себя должницею передъ нимъ за ревность его въ пользу Ея Велич. Лордъ *Говардъ* представилъ потомъ Королеву и Королю новаго Адмирала, и они его приняли благосклонно.

— Кортесы занимались до сихъ поръ главнымъ образомъ ограниченіемъ уложенія 1820. Теперь споры о томъ кончены и, говорятъ, новая книга законовъ скоро будетъ опубликована. Опасались, что Лиссабонскіе вольнодумцы, которые противятся всякой модификаціи уложенія, стануť собираться и возставать противу перемѣнъ, но до сихъ поръ они еще не обнаружали ничѣмъ своего неудовольствія.

— Хартійскіе и Мигуэлистскіе Гериласы кажутся разстѣяны, по крайней мѣрѣ объ нихъ не слышно и Португалія спокойна. Четыре полка егерей которые посланы были въ Трасъ-осъ-Монтесъ, возвратились въ Порто.

— У насъ давно уже нѣтъ дождя, и во многихъ округахъ опасаются на счетъ будущей жатвы. (A.P.S.Z.)

Т у р ц і я.

Въ письмѣ изъ Константинополя отъ 8 Ноября въ *Morning-Chronicle* сказано: дѣло Полковника *Консидина* наконецъ рѣшено; Турки не соглашаются воспользоваться службою офицеровъ, которыхъ имъ предлагаетъ Англійское Правительство, подъ предлогомъ что они еще не хотѣли своей перемѣнить системы тактики. Турецкій флотъ, подъ предводительствомъ Капитана-Паши, прошелъ Дарданелы и стоитъ теперь на якорѣ подлѣ Галлиполи, при входѣ въ Мраморное море, но Французскій Адмиралъ *Галлоа* недовольствуясь исполненіемъ своего порученія, все еще плавать при входѣ въ Мраморное море, гдѣ онъ кажется намѣренъ остаться до тѣхъ поръ, пока не услышитъ, что корабли спокойно помѣщены на Султанскихъ верфяхъ. Все еще много говорятъ о спорѣ между Французскимъ Посланникомъ и Портою, но все покрыто тайною, такъ, что ничего навѣрно о томъ сказать нельзя.

Константинополь, 13-го Ноября.

(Смирн. Журналъ) Въ послѣдніе дни замѣчали оживленное движеніе у Порты, которое кажется предвѣщаетъ то, что наступитъ большая дѣятельность вмѣсто глубокаго спокойствія, господствовавшего съ нѣкотораго времени въ Оттоманской политикѣ. 6 ч. было большое собраніе Совѣта при Портѣ, продолжавшееся нѣсколько часовъ и на другой день всѣ Министры отправились къ Сераскиру. На счетъ того, о чемъ тамъ совѣщались, еще ничего неслышно, однако вообще полагаютъ, что это были важные предметы. Нѣкоторые увѣряютъ, что дѣло касалось перемѣны высшихъ гражданскихъ и военныхъ чиновниковъ.

— Капитанъ-Паша 10 числа сюда прибылъ и тотчасъ имѣлъ аудиенцію у Султана. За противнымъ вѣтромъ онъ оставилъ свой корабль на нѣсколько миль отсюда. Но погода перемѣнилась и вся эскадра сюда прибыла.

— Изгнанный въ Адрианополь *Пертевъ*-Паша, прежній Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, ночью съ 6 на 7 Ноября умеръ въ семь городѣ. Извѣстіе о внезапной его кончинѣ, дало здѣсь поводъ ко многимъ слухамъ. Друзья Паши утверждаютъ, что непріятели его подали ему отраву, чтобы онъ не успѣлъ оправдать себя предъ Султаномъ и возвратиться къ прежнимъ достоинствамъ. Обвиненіе сіе произнесено такъ гласно и съ такою увѣрительностію, противу Губернатора Адрианополя *Эминъ*-Паши, что онъ съ величайшею поспѣшностію сюда прибылъ, чтобы оправдаться отъ упрека. Правительство приказало строго изслѣдовать это дѣло.

— Уполномоченные Султаномъ къ обозрѣнію крепостей Прускіе Офицеры Генеральнаго Штаба и инженерные, за нѣсколько дней возвратились сюда изъ Варны, Силистріи и Шумлы. (A.P.S.Z.)

хочия стан обложенія провинціи zostať zniesiony, lecz arestowania niemniej ciągle trwały.

— Surowe środki *Espartery*, a również okoliczność, iż dla ukarania kilku innych, wziął z sobą całe swe wojsko i przez to przerwał operacye wojskowe, zostały tu przyjęte z wielkiemъ nieukontentowaniem. (A.P.S.Z.)

П О Р Т У Г А Л І Я.

Lisbona, d. 28 Listopada.

Admirał Sir *William Gage*, na okręcie *Hastings*, na którymъ powraca takъż rodzina Lorda *Howard de Walden*, odpływa dzisiaj ztądъ do Anglii. P. *Bois le Comte* i Lord *Howard*, w niedzielę i wczora dawali mu obiady pożegnalne; na pierwszymъ znajdowali się wszyscy obecni w Lisbonie Posłowie zagraniczni. Królowa oświadczyła Admirałowi uzalenie, z przyczyny jego wyjazdu i zapewniła, iż mocno czuje się mu obowiązana za gorliwość, którą okazywał zawsze dla jej dobra. Lord *Howard* prezentował potemъ nowego Admirała Królowey i Królowi, który byłъ bardzo łaskawie od Ich Kr. Mości przyjęty.

— Kortezy zajmowały się dotychczasъ модификаcją ustawy 1820. Teraz już rozprawy nadъ tymъ przedmiotemъ ukończono i wkrótce ogłoszona będzie nowa книга praw. Lękano się, ażeby liberalisci Lisbonscy, którzy są przeciwno wszelkiej модификации каждай ustawy, niegro madzili się i nie oświadczyli się przeciwko przedsięwziętymъ zmianomъ, lecz dotądъ żadenъ nieokazał się znakъ ichъ niespokojności.

— Guerillassowie Kartystowъ i Miguelistowъ zdaje się zniknęli; przynajmniej nie nieśtychają o nichъ, i krajъ przybrałъ spokojną postać; czterъ półki szwadronówъ wysłane do Tras-os-Mentes, powróciły do Porto.

— Od dawnego jużъ czasu niemamy deszczu, w rozmaitychъ okręgachъ wielka panuje obawa o przyszłe żniwo. (A.P.S.Z.)

Т у р ц я.

W liście z Konstantynopola pod d. 8 Listopada, umieszczonymъ w *Morning-Chronicle* czytamy: „Sprawa Półkownika *Considine* została nakoniecъ rozwiązana; Turcy wzbronili się, jakъ tego i zъ początku domyślano się, używać do służby oficerówъ podawanychъ imъ przezъ Rządъ Angielski, pod pozoremъ, iż oni ani razu nie chcieli jeszcze odmienić taktycznego swojego systemu. Flotta Turecka pod rozkazami *Kapudana* Baszy, nakoniecъ przeszła Dardanellę i zarzuciła teraz kotwicę pod Gallipoli, u wejściu na morze Marmora; lecz Admirał Francuzki *Gallois*, niezaspokojony w wypełnieniu swej misyi, krąży ciągle około wejścia na ciąśninę, gdzie zdaje się chce takъ długo czekać, nimъ usłyszy, że okręty spokojnie zajęły swoje stanowisko. Nieustają wiele jeszcze mówić o sporachъ między Postemъ Francuzkimъ a Portą, lecz utrzymują wszystko wъ takiej tajemnicy, że nic pewnego o tѣmъ dowiedzieć się nie można.

Konstantynopol, d. 13 Listopada.

— (Dzien. Smirn.) W ostatnichъ dniachъ postrzegano żywe poruszenie u Porty, które zdawało się oznaczać to, że nastąpi wielka czynność na miejscu głębokiej spokojności, która od niejakiego czasu panowała w polityce Otomańskiej. D. 6 u Porty było wielkie zgromadzenie Rady, która trwała kilka godzin. Następnego dnia wszyscy Ministrowie udali się do Seraskiera. O tѣmъ, nadъ czѣmъ się tamъ naradzają, jeszcze nic niewiadomo, jednakъ w powszechności są przekonani, iż to były ważne rzeczy. Niektórymъ osobomъ ma być wiadomo, iż tamъ była mowa o zmianachъ pomiędzy cywilnemi i wojskowemi urzędnikami.

— *Kapudan* Basza, d. 10 tu przybyłъ i miałъ natychmiastъ posłuchanie u Sultana. Dla przeciwnego wiatru zostawiłъ onъ o mil kilka swój okrętъ. — Od czasu skoro się zmieniła pogoda i cała eskadra przybyła.

— Wygnany do Adryanopola dawniejszy Minister Spraw Wewnętrznychъ *Pertew* Basza, z d. 6 na 7 List. umarłъ w tѣmъ mieście. Wiadomość o nagłymъ zgonie jego, dała tu powódъ do wielu pogłosek. Przyjaciele Baszy utrzymują, że jestъ otruty przezъ swoichъ nieprzyjaciół, ażeby niepotrafiłъ znowu usprawiedliwić się przedъ Sultanemъ i powrócić do władzy. Oskarżenie to mia nowicie wyrzeczono zъ taką pewnością przeciwko *Emin* Baszy Gubernatora Adryanopola, iż tenъ przybyłъ zъ największymъ pośpiechemъ dla usprawiedliwienia się zъ zarzutemъ. Rządъ wydałъ rozkazъ ściśle rzeczъ tѣą wyśledzić.

— Wezwani przezъ Sultana do obejrzenia twierdz czterey Pruscy oficerowie Sztabu Jeneralnego i Inżynierówъ, przedъ kilkа dniami tu powrócili zъ Warny, Sylistrii i Szumli. (A.P.S.Z.)